

Συστήματα Υγείας. Διοικητικοί, Οικονομολόγοι και Ασφαλιστικές Εταιρείες σε Πρόελαση. Οι Ιατροί Διεσπασμένοι, σε Υποχώρηση

ΠΑΝΟΣ Ε. ΒΑΡΔΑΣ

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου
Καρδιολογική Κλινική

Λέξεις Ευρετηρίου:

Συστήματα Υγείας,
Ιατροί, Περίθαλψη

Πάνος Βάρδας

Καθηγητής Καρδιολογίας

Διεύθυνση Επικοινωνίας:

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου
71110 Βούτες Ηρακλείου
Τηλ: +30 2810 392422
Fax: +30 2810 542055
Email: cardio@med.uoc.gr

Παραδοσιακά, στη διάρκεια των τελευταίων αιώνων, οι ιατροί απολάμβαναν σημαντική κοινωνική αναγνώριση, σεβασμό κα ευμάρεια.

Η φύση της επιστήμης τους και της εργασίας τους, προσέφερε τη δυνατότητα στους καλούς και αγαθούς λειτουργούς, να αναδείξουν την ευπρεπή ατομικότητα τους, να υπηρετήσουν τη λειτουργία τους, να απλώσουν τη φήμη τους και να εισπράξουν τους καρπούς μίας ισχυρής αλληλένδετης κοινωνικής σχέσης.

Δυστυχώς, εξελικτικά τα τελευταία πενήντα χρόνια, ένας αριθμός καταλυτικών αλλαγών και εξελίξεων, διαμορφώνουν συνθήκες απογοητευτικές για τους ιατρούς λειτουργούς και επαγγελματίες υγείας.

Όντως, όπως δαρβινικά συμβαίνει σε όλα τα εξελισσόμενα οικοσυστήματα, διαμορφώνονται νέες συντριπτικές πραγματικότητες, όπου οι οικονομολόγοι και οι διοικητικοί του χώρου της υγείας, οι επιχειρηματίες και ασφαλώς οι ασφαλιστικές εταιρείες προελαύνουν και κυριαρχούν.

Οι ιατροί, διεσπασμένοι και συχνά κοινωνικά απομονωμένοι, καλούνται να υπηρετήσουν με τον καλύτερο τρόπο, συστήματα υγείας, όταν τα τελευταία, στρατηγικά, τους περιθωριοποιούν.

Είναι ενδιαφέρον, να επιχειρήσουμε μία ανάλυση της νέας πραγματικότητας και να προσδιορίσουμε τις κύριες παραμέτρους που εξελικτικά ορίζουν τα τεκταινόμενα.

Αναμφίβολα, πρώτης σημασίας παράμετρος είναι η εκθετική αύξηση του κόστους περίθαλψης, όπως αυτή διαμορφώνεται από τη γήρανση του πληθυσμού και το αυξημένο κόστος των φαρμάκων και της ιατρικής τεχνολογίας.

Τα συστήματα υγείας, αναδεικνύονται προοδευτικά μη βιώσιμα και καλούν τους διαχειριστές τους να επαναπροσδιορίσουν υποχρεώσεις και κόστος.

Ταυτόχρονα, η εκπληκτική ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών περιθωριοποιεί, σε σημαντικό βαθμό, τον παραδοσιακό ρόλο του ιατρού, ως «ειδικός ασθεντία». Ουσιαστικά, ο ρόλος αυτός ξεθώριασε σε σημαντικό βαθμό, τον ίδιο χρόνο, όπου το κλασσικό ακουστικό, παραχώρησε τη θέση του στις νέες υψηλές τεχνολογίες.

Τα νέα συστήματα απεικόνισης και τα σύμπλοκα συστήματα βιοχημικών και γενετικών αναλύσεων, περιθωριοποιούν ολόένα και περισσότερο την κλασσική διαγνωστική προσέγγιση. Το τελευταίο, μολονότι, είναι μία θλιβερή διαπίστωση, είναι δυστυχώς μία σαφής πραγματικότητα.

Τέλος, χρειάζεται να αναγνωρίσουμε, ότι οι ιατροί σε ένα σημαντικό βαθμό, υποβάθμισαν τον κοινωνικό και ανθρωπιστικό ρόλο τους, ακολουθώντας λαθεμένες

και επιλήψιμες πρακτικές, κυρίως στην επαφή τους με τους ασθενείς.

Ο ασθενής αναγνώριζε και αναγνωρίζει στο θεράποντα ιατρό, περίπου θεϊκές ιδιότητες. Ταυτόχρονα απαιτεί εξαιρετικό σεβασμό, ανοχή, χρόνο επαφής και συζήτησης, κατανόηση, υποστήριξη, αλληλεγγύη και φιλία.

Αναγνωρίζονται όλα τα προηγούμενα στην καθημερινή επαγγελματική σχέση των ιατρών με τους ασθενείς τους; Οπωσδήποτε, συχνά, η καλή σχέση και η εμπιστοσύνη διατηρείται. Συμβαίνει όμως επίσης εξαιρετικά συχνά, οι ασθενείς να αντιμετωπίζονται εξευτελιστικά, από βιαστικούς και απαιτητικούς ιατρούς, οι οποίοι τους χειρίζονται, με απογοητευτικά λαθεμένο τρόπο.

Υπήρξαν επομένως οι ιατροί εκείνοι, που δεν αναγνώρισαν πόσο σημαντικά αξιολογούνται στα μάτια των ασθενών τους.

γελματιών, με τεράστιες διαφορές στα οικονομικά τους συμφέροντα και εξοντωτικούς εγχειρισμούς στις επιστημονικές και κοινωνικές συναλλαγές τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ετερογένειας απόψεων και συμφερόντων είναι οι υπάρχοντες πολυάριθμοι ιατρικοί σύλλογοι, σωματεία και ενώσεις. Οι σύλλογοι αυτοί και επιμέρους οι εσωτερικές διακριτές ομάδες τους, αντιπαράτιθενται συχνά με σφοδρότητα, χωρίς να αντιλαμβάνονται, ότι το σύνολο ιατρικό σώμα υποβαθμίζεται προοδευτικά και ότι άλλοι, μη ιατροί είναι σήμερα οι ουσιαστικοί στρατηγικοί παίκτες στο χώρο της υγείας.

Είναι λυπηρό, ότι συχνά οι μάχιμοι ιατροί, ουσιαστικά απουσιάζουν από συγκεντρώσεις στρατηγικού χαρακτήρα, ενώ μεγάλος αριθμός νέων εταίρων, όπως οικονομολόγοι υγείας, διοικητικοί παράγοντες και ασφαλιστές, ομιλούν συχνά για ιατρικά θέματα, στο όνομα ιατρών και ασθενών.

Σήμερα, η πολυπληθής ιατρική κοινότητα αποδυναμωμένη από τα λάθη της, κλασματοποιημένη από την ετερογένεια των συμφερόντων της και οπωσδήποτε εξουθενωμένη από την πίεση των οικονομικών εξελίξεων, αναγνωρίζει ολοένα και περισσότερο ότι περιθωριοποιείται

Υπήρξαν οι ιατροί που απλοποίησαν και σημαντικά υποβάθμισαν την υπέρτατη σχέση, που η φύση της λειτουργίας τους, είχε αναπτύξει.

Υπήρξαν οι ιατροί που συνέβαλλαν για να χαθούν συχνά πολύτιμες συμμαχίες.

Σήμερα, η πολυπληθής ιατρική κοινότητα αποδυναμωμένη από τα λάθη της, κλασματοποιημένη από την ετερογένεια των συμφερόντων της και οπωσδήποτε εξουθενωμένη από την πίεση των οικονομικών εξελίξεων, αναγνωρίζει ολοένα και περισσότερο ότι περιθωριοποιείται.

Αναγνωρίζει ότι στους σημαντικούς διαλόγους των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, είναι ουσιαστικά απύσχα.

Θλίβεται, γιατί ο ιατρός δεν αναγνωρίζεται ως κυρίαρχος συνομιλητής στα κέντρα αποφάσεων.

Ο ρόλος των ιατρών θα μπορούσε να αναβαθμιστεί κοινωνικά, πολιτικά και επιστημονικά εφόσον πρώτοι αυτοί αντιληφθούν την εξελισσόμενη πραγματικότητα και συνασπιστούν με βάση το τεράστιο έργο που κοινά υπηρετούν και θεραπεύουν.

Εύλογα θα πρέπει να εξηγήσω, ότι αντιλαμβάνομαι καλά, τις δυσκολίες που συναντά, κάθε απόπειρα ειλικρινούς συνασπισμού των ιατρών επαγ-

Είναι όμως εξαιρετικά αναγκαίο, οι ιατροί να συνασπιστούν, μπροστά στην εξελισσόμενη υποβάθμιση που υφίστανται.

Μπροστά στην ισοπεδωτική πραγματικότητα των μαζικών λύσεων που τα συστήματα υγείας προωθούν, οι ιατροί χρειάζεται να προτάξουν, ως κύριο επιχείρημα, τη μοναδικότητα του ασθενούς. Αυτό οπωσδήποτε προϋποθέτει, ότι οι ιατροί πρώτοι, θα έρθουν εκ νέου κοντά στους ασθενείς τους και θα τιμήσουν το λειτούργημά τους, ενώ ταυτόχρονα θα σεβαστούν και θα εκτιμήσουν ο ένας τον άλλον, ως σύντροφοι ενός θαυμάσιου σκοπού: «Υπηρετείν τον ασθενή».